

Niets nieuws onder de zon

Discussie over verbod NPD

Achtergrond - 7 februari 2005

(7 februari 2005) Naar aanleiding van [antisemitische uitspraken](#) in het Saksisch parlement viel de afgelopen weken opnieuw de roep om een verbod op de extreem-rechtse Nationaldemokratische Partei Deutschlands (NPD) te horen. De reacties in de media van twee rechters van het federale constitutionele gerechtshof schepten even hoop dat een proces tegen de NPD kans van slagen heeft. De laatste rechtszaak tegen de NPD liep in 2003 stuk op het bewijsmateriaal. Sindsdien is echter niets veranderd, wat een rechtzaak zou kunnen doen slagen. De meeste politici zijn dan ook sceptisch.

Al met al is aan de stand van zaken rond het NPD-verbod weinig veranderd. Voor een proces gelden dezelfde voorwaarden als in 2003. Als het de aanklagers lukt om hieraan te voldoen, dan wordt een oordeel over het ongrondwettig karakter van de partij mogelijk. Ook in dat opzicht is er in de meer dan veertig jaar durende geschiedenis van de partij weinig nieuws gebeurd.

Wel was in het afgelopen jaar de agressie van de partij opvallend duidelijk voelbaar. Niet alleen boekte zij electorale successen, ook met de NPD verwante, gewelddadige rechts-extremistische groeperingen zijn momenteel zeer actief. In november vorig jaar is in München een proces begonnen tegen vier neonazi's. Zij worden ervan verdacht een bomaanslag te hebben beraamd bij de eerste steenlegging voor het joods gemeentecentrum van de stad op 9 november 2003. De relaties van de NPD met de Kameradschaft-Süd, de organisatie van de vier verdachten, zijn geen geheim.

Ook dit komt echter niet onverwacht voor wie het besluit van het constitutioneel hof van 2003 heeft gelezen: hier is al sprake van het 'drie zuilen-concept' van de NPD. De partij wil met een "gevecht om de straten, om de hoofden (van de burgers) en om de parlementen" de macht veroveren. De geplande aanslag in München laat zien dat de NPD zich met dit concept niet tot de Oost-Duitse deelstaten beperkt. Het mislukken van het proces in 2003 is een gemiste kans om deze ontwikkeling een halt toe te roepen.

Kameraden

Met een tweede mislukking kunnen de partijen in Bondsdag, Bondsraad en Bondsregering hun geloofwaardigheid verliezen. Een geslaagd proces zou bovendien niet de problemen met het rechts-extremisme in één klap oplossen. Niet alleen vormen de betrekkingen tussen de NPD en andere rechts-radicalen partijen en verenigingen een onoverzichtelijke kluwen. De hoge werkloosheid en de impopulaire Hartz IV-hervormingen hebben het vertrouwen van de bevolking in de regeringspartijen geschaad. Kansarme jongeren voelen zich door de extreem-rechtse *Kameradschaften* beter begrepen dan door de regering in Berlijn. Daar kan ook CSU-leider Edmund Stoiber niets tegenover stellen. De vertegenwoordiger van de oppositiepartij schoof dit weekend in de *Welt am Sonntag* de regering Schröder [de schuld voor het groeien van de NPD](#) in de schoenen.

Carina de Jonge is germaniste en promoveert momenteel in München

[De officiële uitspraak van het Bundesverfassungsgericht van 18 maart 2003](#)

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://www.duitslandinstituut.nl/artikel/2007/niets-nieuws-onder-de-zon>